

СУДЖЕННЯ

Поняття чи судження?

Почаївська лавра

Море дуже шумить

Хлопці грають в хокей

Дуже шумливе, бурхливе море

Ольга Кобилянська – автор повісті «У неділю рано зілля копала»

Гепарди повільно бігають

Буря настала несподівано

Слон менший за муху

Пам'ятник Богдану Хмельницькому

Вечоріє

Котра година?,

Хто переміг в шаховому турнірі?

Ні кроку назад!

ІСТИННІ – ХИБНІ – НЕВИЗНАЧЕНІ

- 1 Деякі спортсмени беруть участь у змаганнях з плавання
- 2 Граки – перелітні птахи
- 3 Деякі правителі не є справедливими
- 4 Страус не є птахом
- 5 Будь-яке право має на увазі закон
- 6 Всі шампіньйони є грибами
- 7 Атомні електростанції існують
- 8 Мамонти в даний час не існують
- 9 Ця квітка гарна
- 10 Жодна річка не є соленим водоймищем
- 11 Деякі люди хворі
- 12 Жоден з істориків не був політиком
- 13 Дніпро довший за Дунай

ПРОСТІ СУДЖЕННЯ

Суб'єкт (S) – поняття про предмет судження (поняття, яке висловлюється)

Предикат (P) – поняття про ознаку предмета (поняття, через яке висловлює себе суб'єкт)

Зв'язка – «є», «не є», «—», узгодження слів

Квантор – слово, що визначає обсяг суб'єкта.

«всі», «будь-який», «**жоден**» (квантор загальності) **∀**

«деякі», «існує», «багато» (квантор існування) **∃**.

ЗАГАЛЬНІ – ЧАСТКОВІ,

СТВЕРДНІ – ЗАПЕРЕЧНІ

<i>Позначення</i>	<i>Назва</i>	<i>Форма</i>	<i>Формула</i>
A	Загальноствердне	Усі S є P	SAP
E	Загальнозаперечне	Жодне S не є P	SEP
I	Частковоствердне	Деякі S є P	SIP
O	Частковозаперечне	Деякі S не є P	SOP

Рись – хижак

Деякі ліки небезпечніші за хвороби

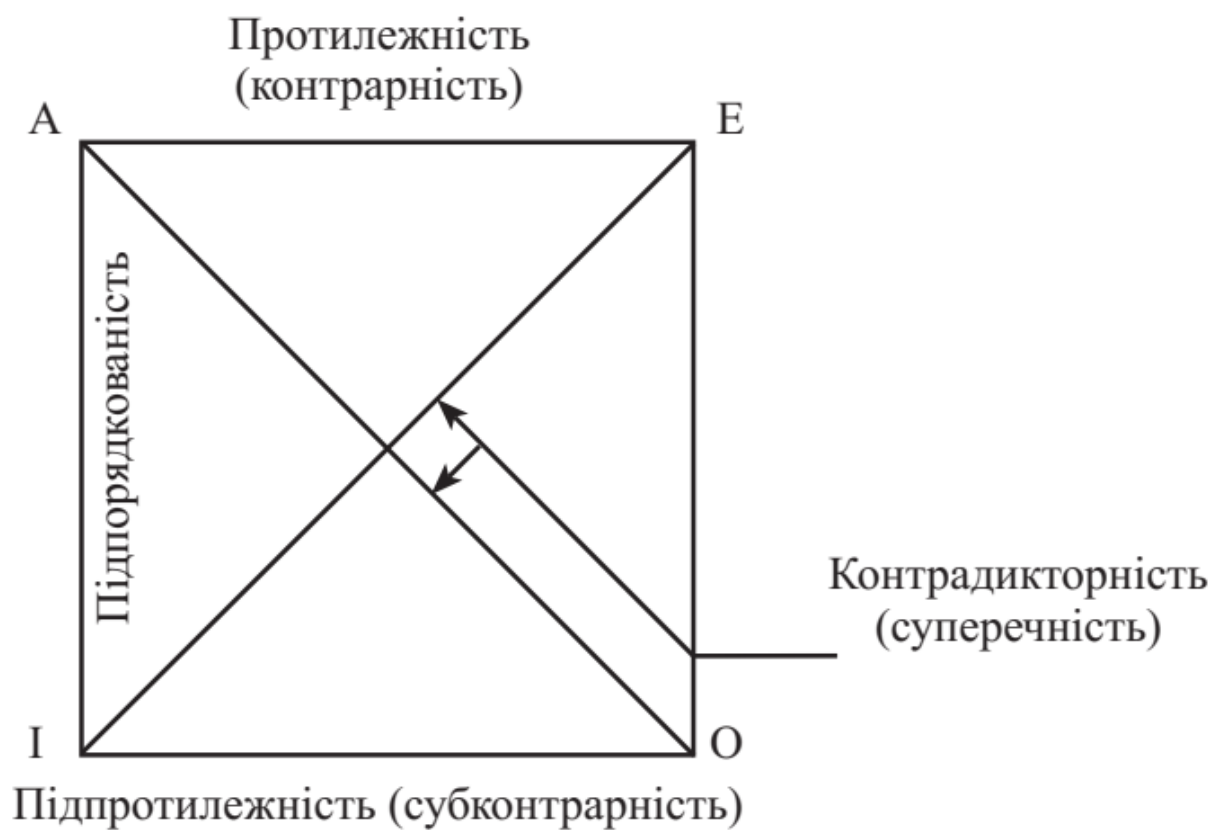
Громадяни України мають право на безкоштовну освіту

Свідок не зобов'язаний свідчити проти себе

Деякі студенти є представниками студентського самоврядування

Деякі соціальні норми не є нормами права

ЛОГІЧНИЙ КВАДРАТ

Публій Сир: Дружба завжди корисна.

Яке з наведених нижче тверджень є запереченням твердження **Публія Сира**?

- А Дружба інколи не корисна.
- Б Ворожнеча ніколи не корисна.
- В Ворожнеча завжди корисна.
- Г Дружба завжди не корисна.
- Д Ворожнеча інколи корисна.

Філолог: Латинський крилатий вираз «Errare humanum est» («Людині властиво помилятися») є скороченням афоризму Сенеки-старшого «Errare humanum est, stultum est in errore perseverare» («Людині властиво помилятися, але нерозумно наполягати на своїх помилках»).

Яке з наведених нижче тверджень є запереченням скороченого афоризму Сенеки-старшого «*Людині властиво помилятися*»?

- А Є люди, які ніколи не помиляються.
- Б Кожна людина інколи помиляється.
- В Ніхто ніколи не помиляється.
- Г Деякі люди завжди помиляються.
- Д Немає людей, які ніколи не помиляються.

18. **Скептик:** Істина – це уявна лінія, що ділить наші ілюзії на дві частини.

Яке з наведених тверджень є запереченням твердження **скептика**?

- ☐ А Деякі істини не є уявними лініями, що ділять наші ілюзії на дві частини.
- ☐ Б Будь-яка істина – це уявна лінія, що ділить наші ілюзії на дві частини.
- ☐ В Деякі істини є уявними лініями, що ділять наші ілюзії на дві частини.
- ☐ Г Кожна уявна лінія, що ділить наші ілюзії на дві частини, є істиною.

Прислів'я: Що з возу впало, те пропало.

Яке з наведених нижче тверджень логічно еквівалентне запереченню твердження прислів'я?

- А Якщо щось не впало з возу, то воно не пропало.
- Б Якщо щось не пропало, то воно не впало з возу.
- В Якщо щось пропало, то воно впало з возу.
- Г Не все, що впало з возу, пропало.
- Д Усе, що впало з возу, не пропало.

Роман: Якщо людині в дитинстві не надавали можливості проявляти ініціативу, то в дорослому віці їй буде складно вибудувати успішну кар'єру.

Яке з наведених нижче тверджень є запереченням наведеного вище твердження Романа?

- А Кожна людина, якій у дитинстві не давали можливості проявляти ініціативу, у дорослому віці мала складнощі з вибудовою успішної кар'єри.
- Б Якщо людині в дорослому віці складно вибудовувати успішну кар'єру, то в дитинстві їй не давали можливості проявляти ініціативу.
- В Якщо людині в дорослому віці не складно вибудовувати успішну кар'єру, то в дитинстві їй давали можливість проявляти ініціативу.
- Г Є люди, яким у дитинстві не давали можливості проявляти ініціативу, але це не завадило їм легко вибудувати в дорослому віці успішну кар'єру.
- Д Не буває людей, яким у дитинстві не давали можливості проявляти ініціативу, але попри це вони легко вибудували кар'єру в дорослому віці.

Відповіді до задач

- 1 А
- 2 А
- 3 А
- 4 Г
- 5 Г